

MEDIEVAL INSTITUTE BYZANTINE GREEK EXAM, FALL 2023

The exam consists of **three passages**.

The **first** is a passage for unaided translation, i. e., it must be translated without a dictionary or any other kind of aid.

In your translation of the **second** and **third** passages you may make use of **any instruments** you wish (dictionaries, grammar books, Greek Bible, etc.).

You will be allowed **three hours** for this exam.

Please write your translation on **lined paper**, skipping **every other line**, **numbering** the pages consecutively, and labeling each with your **exam number**; please leave **wide margins** and use only **one side** to facilitate photocopying!

You are not permitted to use a computer during the exam period. To pass the exam:

- You must translate the **entire** passages (apart from possible minor omissions).
- The translation must show a good **overall understanding** of the text.
- The **syntactical structure** of the majority of single sentences must be correctly rendered.
- There should be very few grave errors in the translation of single **word-forms** (tense, number, case, etc.) per passage.

Please produce an intelligible and grammatically correct English translation. If necessary, add a more literal translation in brackets or notes to show your understanding of the Greek text.

Procedure: After each paper has been graded independently by the members of the MI Greek Exam Committee, the Committee will determine your final grade (**pass/fail**). You will be informed of the result by the Director of the Medieval Institute.

If you wish, please schedule an appointment with any of the committee members to discuss your exam paper:

Alexander Beihammer, Alexander.D.Beihammer.1@nd.edu

David Gura, dgura@nd.edu

Aldo Tagliabue, atagliab@nd.edu

Passage 1 – Unaided Passage. A dictionary is not permitted.

John Skylitzes, *Synopsis historiarum*. Some happenings in the Thracesian Theme during the time of Michael IV the Paphlagonian.

Τούτω τῷ χρόνῳ καὶ ἄλλο τι συνέβη ἀξιαφήγητον. τῶν εἰς παραχειμασίαν ἐν τῷ θέματι τῶν Θρακησίων διεσπαρμένων Βαράγγων γυναῖκά τις ἐγχωρίαν εὐρῶν ἐπ’ ἐρημίας ἀπεπειράτο τῆς σωφροσύνης αὐτῆς. ὡς δ’ οὐκ ἔπειθε, καὶ βίαν ἤδη ἐπῆγεν, ἡ δὲ τὸν ἀκινάκην σπασαμένη τάνδρὸς παίει κατὰ καρδίας τὸν βάρβαρον καὶ εὐθὺς ἀναιρεῖ. τοῦ δὲ ἔργου διαδοθέντος ἐν τῇ περιχώρῳ συναθροισθέντες οἱ Βαράγγοι τὴν τε γυναῖκα στεφανοῦσι, δόντες αὐτῇ καὶ τὴν ἅπασαν οὐσίαν τοῦ βιαστοῦ, κάκεινον ἄταφον ριπτοῦσι κατὰ τῶν βιοθανάτων τὸν νόμον. τὰ δὲ τῆς ἀκρίδος στρατόπεδα, ὡς ἤδη φθάσαντες εἶπομεν, κατὰ τὴν Ἑλλησπόντου αἰγιαλίτιν ψάμμον διαφθαρέντα αὐτῆς ἀνεφύη αὐτομάτως καὶ τὴν παράλιον πάλιν τοῦ Ἑλλησπόντου κατέμαρπτε, καὶ ἐπὶ τριετίαν ὅλην διετέλεσε κεραῖζοντα τὸ θέμα τῶν Θρακησίων, καὶ ἐν Περγάμῳ γενόμενα διεφθάρη, θεασαμένου τινὸς πρότερον τῶν ὑπηρετουμένων τῷ ἐπισκόπῳ θέαμα οὐκ ὄναρ, ἀλλ’ ὕπαρ. ἐδόκει γὰρ ὄραν εὐνοῦχόν τινα λευχείμονα, ἐξαστράπτοντα τὴν μορφήν. καὶ ὃς τριῶν παρακειμένων ἔμπροσθεν αὐτοῦ σάκκων, λῦσαι προσετετάχει καὶ κενῶσαι τὸν ἕνα, εἶτα τὸν δεύτερον, καὶ ἐφεξῆς τὸν τρίτον. τοῦ δέ, ὡς ἐκελεύσθη, ποιήσαντος, ὁ μὲν πρῶτος ὄφεις καὶ ἐχίδνας καὶ σκορπίους ἐξέβρασεν, ὁ δὲ δεύτερος φρύνους καὶ ἀσπίδας καὶ βασιλίσκους καὶ κεράστας καὶ ἕτερα ἰοβόλα, ὁ δὲ τρίτος κανθάρους καὶ σκνίπας καὶ σφήκας καὶ τινα ἄλλα τῶν ὀπισθοκέντρων ζώων. καὶ ὁ μὲν ἐπὶ τῷ θεάματι ἴστατο ἐννεός, ὁ δὲ φαιδρὸς ἐκεῖνος ἀνήρ ἔγγιστα παραστησάμενος αὐτόν· ‘ταῦτα’, ἔφη, ‘ἐπῆλθέ τε καὶ ἐπελεύσεται ἐφ’ ὑμᾶς διὰ τὴν παράβασιν τῶν τοῦ θεοῦ ἐντολῶν καὶ τὸ γινόμενον ἀνόσιον εἰς τε τὸν βασιλέα Ῥωμανὸν καὶ εἰς τὴν αὐτοῦ κοίτην.’ καὶ ταῦτα μὲν συνηνέχθη τῆδε.

Notes

ἐν τῷ θέματι τῶν Θρακησίων: the *Thracesian Theme* was a military province in Asia Minor.

Βαράγγων: *Varangians*; Swedish vikings or Rus’.

ἀποπειράομαι + gen.: *make an attempt on*.

ἀκινάκη: [ὁ ἀκινάκη] *short straight sword* (Persian word).

ἀκρίδος: [ἡ ἀκρίς] *locust*.

ψάμμον: [ἡ ψάμμος] *sand*.

παράλιον: *seacoast*

κατέμαρπτε: [καταμάρπτω] *catch; overtake one running away*.

κεραῖζοντα [κεραῖζω] *despoil, ravage, plunder*.

ὑπηρετουμένων [ὑπηρετέω] *minister to; serve; comply with*.

ἐξαστράπτοντα [ἐξαστράπτω] *flash like lightning; make flash; shine forth*.

ἐχίδνας: *vipers*.

φρύνους: *toads*.

ιοβόλος: *poisonous*.

κανθάρους: *beetles*.

σφήκας: *wasps*.

ὀπισθοκέντρων: *stinging*.

Passage 2 - A Dictionary is permitted

Photius, *Homily II, Good Friday* (Extract)

Ἐννοήσωμεν ταῦτα, ἀγαπητοί, καὶ ἐννοοῦντες ἀγωνισώμεθα, ὥστε μὴ ὄνειδισμοὺς καὶ ἐγκλήματα εἰς ἡμᾶς ἀφιέμενα ἐπιδειῖσαι τὰ εἰρημένα, ἀλλὰ προτροπῆς καὶ παραινέσεως τὸν ἀναπληροῦντα τῶν οὐδ' ἡμῖν ἀμελῶς διαπραττομένων· καὶ γὰρ καὶ τοὺς πρὸς τὸ βραβεῖον προθύμως θέοντας οἱ ἀγωνοθέται βλέποντες ἐνωραΐζονται μὲν τῷ ἀγῶνι, οὐκ ἀποκάμνουσι δὲ τοῦ προτρέπειν καὶ παραινεῖν μέχρις ἂν τῶν στεφάνων τύχωσιν οἱ ἀγωνιζόμενοι· καὶ ὑμᾶς γὰρ Χριστοῦ χάριτι καθορῶ καὶ κατάνυξιν βρύοντας καὶ περισταζομένους τοῖς δάκρυσι καὶ παράκλησιν δεικνύοντας ἐπὶ τῆς ὄψεως. Καὶ εἴη μοι ταῦτα διατηρηθῆναι ὑμῖν. Εἴη μοι τοῖς ὑμῶν ἐντροφᾶν κατορθώμασι, καὶ ταῖς ὑμῶν κατὰ Θεὸν πολιτείαις σεμνύνεσθαι. Εἴη μοι τὰ νυνὶ βλεπόμενα συμπαθείας καὶ κατανύξεως σχήματα καὶ αὐτοῖς βεβαιωθῆναι τοῖς πράγμασι καὶ τὰς ψυχὰς ἐν τοιαύτῃ διαθέσει τε καὶ καταστάσει φυλάττεσθαι, ὡς ἂν κἀγὼ δι' ὑμῶν ἅμα ὑμῖν τῆς ἐπουρανίου καταξιωθῶμεν βασιλείας ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν, δι' οὗ βασιλεῖς βασιλεύουσι καὶ τύραννοι κρατοῦσι γῆς·

Notes

πολιτείας: 'ways of living'

Passage 3 - A Dictionary is permitted

Digenis Akritas (Grottaferrata Version), A section from the proem

Ἐπαινοὶ καὶ τρόπαια κατορθωμάτων (1)
τοῦ τρισμάκαρος Ἀκρίτου Βασιλείου,
τοῦ ἀνδρειοτάτου τε γενναιοτάτου,
ἰσχὺν ἔχοντος παρὰ Θεοῦ ὡς δῶρον
καὶ κατατροπώσαντος πᾶσαν Συρίαν, (5)
τὴν Βαβυλῶνα, Χαρζιανὴν τε ὄλην,
Ἀρμενίαν τε καὶ τὴν Καππαδοκίαν,
τὸ Ἄμόριν τε καὶ τὸ Ἰκόνιν ἅμα,
τὸ περίφημον καὶ μέγα κάστρον ἔτι,
τὸ δυνατόν τε καὶ κατωχυρωμένον, (10)
τὴν Ἄγκυραν λέγω τε καὶ πᾶσαν Σμύρνην,
καὶ τὰ παρὰ θάλασσαν καθυποτάξας.

Δηλώσω σοι γὰρ τὰς αὐτοῦ πράξεις ἄρτι
ἃς εἰργάσατο ἐν τῷ παρόντι βίῳ,
πῶς πολεμιστὰς δυνατοὺς καὶ ἀνδρείους (15)
κατεπτόησε καὶ πάντα τὰ θηρία,
ἔχων συνεργοῦσαν τε Θεοῦ τὴν χάριν,
καὶ Θεοτόκου τῆς ἀκαταμαχήτου
καὶ τῶν ἀγγέλων ἅμα καὶ ἀρχαγγέλων,
τῶν ἀθλοφόρων καὶ μεγάλων μαρτύρων, (20)
Θεοδώρων τε τῶν πανενδοξοτάτων,
τοῦ στρατηλάτου καὶ τοῦ τίρωνος ἅμα,
τοῦ πολυάθλου γενναίου Γεωργίου,
καὶ θαυματουργοῦ καὶ μάρτυρος μαρτύρων
ἐνδοξοτάτου Δημητρίου, προστάτου (25)
τοῦ Βασιλείου καὶ καύχημα καὶ κλέος
τοῦ νικοποιοῦ ἐν τοῖς ὑπεναντίοις
Ἀγαρηνοῖς τε καὶ τοῖς Ἰσμαηλίταις,
Σκύθιοις βαρβάροις τοῖς λυσσωσιν ὡς κύνες.

Ἦν ἀμιρᾶς τῶν εὐγενῶν πλουσιώτατος σφόδρα (30)
φρονήσεώς τε μέτοχος καὶ ἀνδρείας εἰς ἄκρον,
οὐ μέλας ὡς Αἰθίοπες, ἀλλὰ ξανθός, ὠραῖος,
ἀνθῶν ἄρτι τὸ γένειον εὐπρεπέστατον, σγοῦρον.
Εἶχεν ὀφρύδιον πεπανὸν καθάπερ πεπλεγμένον·
βλέμμα γοργόν, ἐνήδονον, πλήρης ἔρωτος γέμον, (35)

ὡς ῥόδον ἐξανέτειλεν ἐν μέσῳ τοῦ προσώπου·
ὡς κυπαρίσσιν ἔμνοστον τὴν ἡλικίαν ἔχων,
εἶπεν ἂν τις ἰδὼν αὐτὸν εἰκόνι εἰκέναι·
σὺν τούτοις ἀκατάμαχον τὴν ἰσχὺν κεκτημένος
καθ' ἐκάστην ἐσχόλαζεν εἰς θηρίων πολέμους· (40)

Notes

Χαρζιανή = province in Eastern Anatolia

Ἀμόριον = city in central Anatolia, capital of the Anatolikon theme

Ἰκόνιον = Iconium (modern Konya), city in central Anatolia

Τίρων = an epithet of St. Theodore the Recruit/of Amasea, a famous military saint, to be differentiated from St. Theodore Stratelates of Heraclea

ἀμιρᾶς = Arabic emir = chief, military commander

πεπανός = mature, here in the sense of “dense, thick”

πεπλεγμένος = twined, plaited